DOCUMENT RESUME

ED 406 404 TM 026 278

AUTHOR Langerman, Shoshana
TITLE Survey of Israeli Research in Education, 1975-1995.
INSTITUTION Institute for the Study of Educational Systems, Jerusalem (Israel).
SPONS AGENCY Jerusalem Center for Public Affairs, Inc. (Israel).; Milken Family Foundation, Beverly Hills, CA.
REPORT NO ISBN-965-476-003-7
PUB DATE May 96
NOTE 70p.
PUB TYPE Information Analyses (070)
LANGUAGE English; Hebrew

EDRS PRICE MF01/PC03 Plus Postage.
DESCRIPTORS Curriculum; Databases; Educational Environment; Educational Policy; *Educational Research; Elementary Secondary Education; Foreign Countries; Higher Education; *Institutional Characteristics; *Literature Reviews; Research Needs; *Research Reports; *Student Characteristics; *Teacher Characteristics; Teaching Methods
IDENTIFIERS *Israel

ABSTRACT

An investigation was conducted to determine how many studies have been done, and on what subjects, in the field of education in Israel over the last 20 years. The study was based on the Israeli database "Current Research in the Social Sciences in Israel," which covers education among its topics. The database includes publications in Hebrew and English, with a few in French and German. This review excludes Master's theses, but does include doctoral dissertations. In the database, there are 7,915 "education" records. Only a few predate 1975. Under the main topic "School Settings" are studies on: (1) boarding schools; (2) kibbutz education; (3) special education and mainstreaming; (4) religious education; (5) Arab education; and (6) informal education. A second main topic, "Participants in Education," encompasses studies of students, teachers, administrators, and parents. The remainder of the studies cover a range of general issues dealing with curriculum, instruction, and educational policy. Twenty-four supporting documents in Hebrew are attached. (SLD)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

מכון לחקר מערכות חינוך

Institute for the Study of Educational Systems

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)
☑ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.
☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.
• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY
HERSKOVIC
TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

ED 406 404

SURVEY OF ISRAELI RESEARCH IN EDUCATION, 1975-1995

Shoshana Langerman

BEST COPY AVAILABLE

2

A joint project of the Jerusalem Center for Public Affairs and the Milken Family Foundation

TM026278

מכון לחקר מערכות חינוך
אייסס ISES
Institute for the
Study of
Educational
Systems

SURVEY OF ISRAELI RESEARCH IN EDUCATION, 1975-1995

Shoshana Langerman

Introduction - Daniel J. Elazar

Final Word - Walter I. Ackerman

Prof. Daniel J. Elazar
Academic Director

Zvi R. Marom
Director-General

Jerusalem, May 1996

A joint project of the Jerusalem Center for Public Affairs and the Milken Family Foundation

כל הזכויות שמורות
ל"אייסס" - מכון לחקר מערכות חינוך
רח' תל-חי 13, ירושלים 92107

מסת"ב ISBN 965-476-003-7

ISES — Institute for the Study of Educational Systems

ISES - the Institute for the Study of Educational Systems - is a joint venture of the Jerusalem Center for Public Affairs and the Milken Family Foundation. The establishment of this new, separately incorporated institute was made possible by a generous grant from the Milken Family Foundation. The aim of the institute is to conduct applied research on educational problems from a systematic perspective in order to deal with the educational needs of the 21st century.

Members of the Board:

Mrs. Metuka Benjamin, Principal - Stephen Wise Temple Schools
* Prof. Daniel J. Elazar, President - Jerusalem Center for Public Affairs
Dr. Aryeh Hecht, Director - The Institute for the Development of Educational and Welfare Structures
* Dr. Julius Lesner, Executive Director - Milken Family Foundation
* Mr. Zvi R. Marom, Director General - Jerusalem Center for Public Affairs
* Mr. Lowell Milken, President - Milken Family Foundation
Prof. Eliezer Schweid, Hebrew University, Vice-President of the JCPA
Prof. Lewis C. Solmon, President - The Milken Institute for Job & Capital Formation, and Former Dean of the School of Education - UCLA

* Executive Committee Members

Advisory Board:

Israel: Prof. Walter Ackerman, Ben-Gurion University
Prof. Chaim Adler, Hebrew University
Prof. Dan Inbar, Hebrew University

U.S.: Prof. James S. Coleman, University of Chicago **
Prof. Lee Shulman, Stanford University - Past President of the National Academy of Education

** Deceased 1995

Address: Beit Milken
13 Tel-Hai Street
Jerusalem 92107

Tele. 02-619281
Fax 02-619112
Email elazar@vms.huji.ac.il

אייסס - מכון לחקר מערכות חינוך הוקם במרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה בשנת 1990 בשיתוף עם הקרנות של משפחות מילקן מארה"ב.

מטרות המכון: ליזום, לתכנן ולנהל תכניות מחקר יישומיות בתחום מערכת החינוך בישראל. המכון שואף להגיש שירותי יעוץ למקבלי ההחלטות בישראל בתחום החינוך ולסייע בעיצוב מגמותיה של מדיניות החינוך העכשווית ברוח צרכי המאה ה-21.

חבר העמיתים

* פרופ' דניאל י. אלעזר, נשיא המרכז הירושלמי
גב' מתוקה בנג'מין, מנהלת בתי הספר על יד בית הכנסת ע"ש סטפן וייז
דר' אריה הכט, מנהל המכון לפיתוח מבני חינוך ורווחה
דר' ג'וליוס לסנר, מנכ"ל קרנות משפחות מילקן
* מר לואל מילקן, נשיא קרנות משפחות מילקן
* מר צבי ר. מרום, מנכ"ל המרכז הירושלמי
פרופ' לואיס סולמון, דיקן לשעבר של בית הספר לחינוך באוניברסיטת UCLA;
נשיא מכון מילקן לתעסוקה והשקעות הון
פרופ' אליעזר שבייד, האוניברסיטה העברית

* חברי ההנהלה

ועדה מייעצת

ישראל פרופ' חיים אדלר, האוניברסיטה העברית
פרופ' ולטר אקרמן, אוניברסיטת בן-גוריון
פרופ' דן ענבר, האוניברסיטה העברית

ארה"ב פרופ' ג'ימס ס. קולמן, אוניברסיטת שיקגו**
פרופ' ל. שולמן, אוניברסיטת סטנפורד; נשיא לשעבר של האקדמיה הלאומית לחינוך

** נפטר 1995

כתובת: בית מילקן, רח' תל-חי 13
ירושלים 92107
טל: 02-619281
פקס: 02-619112

Contents

Introduction — Daniel J. Elazar 1

I. Purpose and Methods of Survey 4

II. Comprehensive Works in the Field of Education 7

III. Breakdown by Year of Publication and Level of Education 8

IV. Main Topics of Research 11
1. School Settings 11
A. Boarding Schools 12
B. Kibbutz Education 13
C. Special Education and Mainstreaming 13
D. Religious Education 14
E. Arab Education 15
F. Informal Education 15
2. Participants in the Educational Process 16
A. Students 16
1. Student Achievement 16
2. Student Attitudes 18
3. Disadvantaged Students 18
4. Gifted Students 19
5. Immigrant Students 19
6. Dropouts 20
7. Social Integration 21
B. Teachers 22
C. Principals 22
D. Supervisors 23
E. Parents 23
3. General Issues 24
A. Curriculum 24
B. Teaching Methods 24
C. Reading Instruction 25
D. Educational Policy 25
E. Allocation of Resources, Budgets, and the Cost of Education 26
F. School Effectiveness 27
G. Autonomy in Education 27
H. Schools with Special Orientations 28
I. "Grey Education" — Supplementary School Programs 28
J. Parental Choice 29

Final Word: The Culture of Educational Research in Israel — Walter I. Ackerman 32

Table: Main Topics of Israeli Research in Education, 1975–1995 36
Supplement: Data Base Records 37

Introduction

Daniel J. Elazar

Among the first tasks that we took upon ourselves when ISES was founded was to refurbish the data base for the study of education in Israel through four baseline studies. All of those studies were undertaken as planned and completed insofar as it was possible to do so. The final reports from three have been published, while the fourth, a comparative study, turned out to be impossible to complete satisfactorily because accurate comparative data from outside of Israel were not available. We published our preliminary survey of what was available with an appropriate analysis in less than final form.

With the completion of those studies we found it necessary to supplement them with two surveys: one, an overview of the history of education in Israel from the beginning of the Zionist enterprise to the present, which was published as *Education in a Society at a Crossroads: Implications for the Study of Israel's Educational System*, and then with a survey of studies undertaken in the field in the last two decades. The results of the latter are the subject of this paper by Shoshana Langerman. A review of the paper will serve to inform readers of what has been done and what has not. As such

it should be helpful to education researchers who either wish to build upon existing work or to fill lacunae that remain in the field.

This survey should be considered to be essentially quantitative in character, namely, designed to determine how many studies have been done on what subjects over the past twenty years. It contains a minimum of analysis of what the studies involve and what information they give us. A quantitative study indicates what subjects have been of interest to educational researchers and what subjects have not been treated or treated as extensively.

As in every such situation, social scientific studies usually follow the public's interest in one set of subjects or another. That is what attracts researchers and research budgets. This means that some vital questions not in the public eye are ignored and some much less important ones are studied. That is certainly true in connection with the study of educational subjects within Israel. Thus, this is also a record of what issues have captured the public's mind in the past twenty years. The obverse of that is that there are other issues that may now capture the public's mind that may have been important even earlier but have not attracted the scholarly attention that they should have.

There is one point that will be especially significant for readers outside of Israel. Some subjects which do not show up in the period under consideration were in vogue

elsewhere but were not deemed significant by Israelis, including Israeli educational researchers, or were not needed because information on them is provided through government data and no further studies are needed, such as analyses of the connection between education budgets and education policy. Israeli educational researchers are likely to recognize those "dogs that did not bark" by virtue of their knowledge of the Israeli system. For outsiders it will be more difficult to do so.

We hope that this survey will be of use in guiding researchers and funders of educational research in Israel in the directions that require their attention now and in the immediate future.

I. Purpose and Methods

Any attempt to give a comprehensive picture of the main problems of concern to researchers of the Israeli educational system must rely on a systematic gathering of research publications such as may be found in the database "Current Research in the Social Sciences in Israel." This database was constructed by the Information Retrieval Center for the Social Sciences at the Henrietta Szold Institute, the National Institute for Research in the Behavioral Sciences.

The aims of the Information Center are, among others, to collect systematically all scientific publications of Israeli researchers in the social sciences, and to create a computerized database of this information.

Work on the database began in 1975 and during the first years, concentrated mainly on the field of education, expanding later to other fields in the social sciences. While there are still fields in which research activity is covered only partially, the field of education may be considered as thoroughly covered. Nevertheless, the coverage is not 100 percent complete and there are publications that are not represented in the database for various reasons.

Since this database is the only serious resource for a survey such as this one, the information submitted herewith relies exclusively on this resource. It must be noted

that the publications included in the database dealt strictly with outcomes of research during the years of 1975-1986. Since then, other publications were added gradually and include programmatic articles and others which cannot be defined as "scientific."

Structure of the Database

The database includes publications in Hebrew and English, with a few also in French and German, published in Israel and abroad. Included are articles, books, Masters and Doctoral theses, as well as some papers presented at conferences. The following survey excluded Masters theses but included doctoral theses as independent research projects. The title of each publication is cited in its original language, and each item includes an abstract in Hebrew. Descriptors are assigned to each item according to a bilingual thesaurus constructed for the database by the Information Center. The topics were chosen according to these descriptors. A detailed description of the database is given in Langerman.[1]

The work was done on the cd-rom disk that included the database and was updated on August 1994. The material was updated by a manual search of the database up until August 1995.

The Aims of the Survey

This survey aims to answer two questions:

a. What are the main topics dealt with by researchers of the Israeli educational system?

b. How do these research topics relate to the whole body of research, as represented in the database?

The survey has three basic parts.

Part I discusses the most important and comprehensive research projects on the educational system in Israel.

Part II offers an overview of general topics and their relative place in the database.

Part III describes in detail the main topics of research on the central and crucial problems that the Israeli educational system is coping with.

II. Comprehensive Works in the Field of Education

A survey like the following, which tries to describe the educational research scene in Israel, must begin by mentioning the most important and comprehensive research projects in this field.

1. The first source is not a research work in its usual meaning. It involves the first and, until now, the only systematic effort to create a comprehensive planning outline for the educational system as a whole and for every part of it. Elad Peled, then director general of the Ministry of Education, nominated the leading persons in every educational field to participate in ten teams, each dealing with one subject area. Each team described the general situation in its subject area and prepared a development plan. The work was carried out in 1975/6 and a draft was published in 1976. For many reasons, this important attempt was discontinued.

2. The second source is a two-volume work entitled *Education in Israel,* published in German in Germany, in 1982 and translated later into Hebrew. The main researchers and editors of the publication were Walter Ackerman, Arye Carmon, and David Zuker. The two volumes cover the research work of experts in all aspects of education and were sponsored by the Van Leer Institute. Each chapter is devoted to one aspect of education in its broad meaning and describes the situation as it was in the late 1970s and early 1980s (Doc. no. 1).

3. The third source is *An Evaluation Study of the Israeli Elementary Schools,* by Avraham Minkovitch, Dan J. Davis, and Joseph Bashi, published in English in 1977 with an updated version in Hebrew in 1980. The research sample included 17,7000 pupils from grades 1, 2, 4, and 5, with data collected in 1973 (Doc. no. 2).

4. The fourth source is the comprehensive work, *Unity and Diversity of Culture and Curriculum in the Israeli Education System* by Jo-Ann Harrison, published in 1995 by the Institute for the Study of Educational Systems, which investigated unity versus pluralism in the curriculum and in the culture of the Israeli educational system. This research study refers not only to elementary schools but also to secondary and high schools. The sample included 100 schools, almost 8,000 pupils, 455 parents (Doc. no. 3).

In the years between 1982 and 1995, no comprehensive research on the Israeli educational system was published.

III. Breakdown by Year of Publication and Level of Education

This part looks into the bibliographic records in the database and notes the number of records including Master theses.

The records in the database are classified according to broad categories and there are 7,915 "Education" records. The following table shows their distribution according to year of publication.

Records Classified under "Education" by Year of Publication:

1960-1974: 303 (not in the scope of the database)

1975-1979: 1,362 — an average of 272 publications per year

1980-1981: 824

1982-1983: 754

1984-1985: 799

1986-1987: 887

1988-1989: 1,082

1990-1991: 1,006

1992-1993: 807

1994: 31

Total: 7,855

Since the total number should be 7,915, the publication date maybe missing in some records.

The small number in 1994 reflects the fact that until August, only a small part of the research of that year was included in the cd-rom. A manual search to locate records added from August 1994 until August 31, 1995 found 334 relevant records (excluding M.A. theses, including 15 records for publications from 1995. The manual search did not refer to the exact same category as that on the cd-rom, so the numbers cannot be added for a total sum. In previous surveys, which relied on the same database, the numbers were much smaller. The reason may be that in the survey by Teitelbaum et al.[2], research projects were counted, not records. The same is true for the study by Peritz.[3]

Levels of Education

The following table lists numbers of records by level of education together with their percentage of all research classified as Education in the database (excluding the Master Theses). The total number of records is 6,609.

Kindergartens: 150 (2.3 percent)
Elementary schools: 589 (8.9 percent)
Secondary schools: (in general) 1,077* (16.3 percent)
Junior High Schools: 446 (6.8 percent)
Comprehensive schools: 46 (0.7 percent)
Vocational or technological schools: 147 (2.2 percent)
*Research that relates to secondary and junior high school together: 67.

Comprehensive research studies referring to levels of education are rare. In addition to the work of Minkovitch et al. cited above, which deals with elementary education, a comprehensive study on the impact of the school reform and the junior high school or intermediate school, as it is called here, was published in 1987 by M. Chen et al. (Doc. no. 4).

The secondary school system was studied by Avraham Yogev in his paper: "The Future Secondary School" (Doc. no. 5), published by the Ministry of Education in 1992. Yogev says that the Israeli high school is not considered in the policy-making of the Ministry of Education. The paper determines the areas which the education policy should refer to.

Another publication in this field is that by David Gordon et al. which presents portraits of eight high schools in Israel, each of a different kind (Doc. no 6).

IV. Main Topics of Research

1. School Settings

The Israeli education system contains great variety, with special school settings characteristic only to Israel. Some school settings which also exist in other countries have a unique place within the Israeli system.

A. Boarding Schools

The education of children and young people in boarding schools has an important place in Israel, mainly from the ideological point of view. Young children are placed in boarding schools only if they have special mental or social problems. At the secondary school level, not only are children with problems educated in boarding schools, but also many religious youth, new immigrants, and children who seek special schools such as Yeshivot or pre-military schools. There are 247 publications (3.74 percent) dealing with the problems of education in this setting, or that include the population in this setting in the investigation of common problems and comparisons with other settings.

The research projects under this topic deal with various aspects of pupils adjustment to this special setting, relations among the school staff and with students, and relations between the school and the community.

The main researchers on this topic are Yitzhak Kashti, Mordechai Arieli, and Yochanan Wozner, all from Tel Aviv University.

B. Kibbutz Education

There were 202 publications (3 percent) devoted to kibbutz education, a topic unique to the Israeli education system. In an article published in 1986 (Doc. no. 7), Zvi Lavi sums up the research work done on the kibbutz education. A collection of papers on kibbutz education was edited by Y. Dror and Y. Liberman and published by the Haifa University in 1994.

C. Special Education and Mainstreaming

Only 93 publications (1.4 percent) deal with this topic. Most are not publications based on scientific research, but rather describe and evaluate various curricula for handicapped children or special educational programs for those children. There were no follow-up studies, no investigation of achievements, or comparisons of handicapped children placed in regular classes with handicapped children placed in special education, in spite of the fact that the number of children in special education is very high in Israel.

D. Religious Education

The State Religious schools comprise about one-quarter of the schools in Israel. There is also an Independent education system for the ultra-Orthodox community. This latter system is not represented in the database. There is no known research on this part of the educational system.

The publications on this topic refer to the descriptors: "Religious Education" and "State Religious Schools." There are 483 items (7.3 percent) most of them not based on research.

The research subjects included student attitudes, parent attitudes — why they send their children for religious education, and Jewish identity and level of religiosity of the students. Teaching methods for Jewish subjects and evaluation of curriculum were also subjects investigated. The achievements of the students in the State Religious schools were investigated in the comprehensive research of Minkovitch et al. (Doc. no. 2). Arye Levy did a secondary analysis of student achievement in these schools in the feedback tests in 1992.

Two important books were published on this topic in the last five years by leading researchers: Yoseph Shwarzwald, *State Religious Education — Reality and Research*

(1990) and Mordechai Bar Lev, *Religious Education and Religious Youth — Dilemma and Stress* (1992).

E. Arab Education

Education in the Arab sector has its special problems. 111 (1.67 percent) publications deal with these problems. A comprehensive description of the education system in the Arab section is given by Sami Khalil Mar'i in *Arab Education in Israel* (Syracuse University Press, 1978), a condensed and updated version of which was published in 1989 (Doc. no. 8). Student achievement was investigated by Y. Bashi in 1980. In 1990, a study compared the achievements in the years 1975 and 1989.

F. Informal Education

Informal education or extra-curricular activities are now an important part of the education system. The subissues include youth movement activities, community centers, and training of instructors. 61 items were found that deal with these topics.

2. Participants in the Educational Process

A. Students

Research on students is the most popular topic of publication. Teitelbaum[2] and Peritz[3] found that more that 10 percent of the research projects dealt with various facets of this topic.

1. Student Achievement

Student achievement is one of the measurable outcomes of the educational process. It is connected with the broader subject of student evaluation by teachers, the subject of 123 publications. The major subtopics include evaluation methods studies in teacher training programs, the construction of evaluation tools, role of the evaluation, factors affecting teacher evaluation such as gender or socio-economic background.

570 publications (8.62 percent) deal with the measurement of student achievement. Researchers of this topic investigate the influence of various factors on student's achievement, such as different curricula or teaching methods (cooperative learning, for example). In the late 1980s, the Ministry of Education introduced a new program for measuring student achievement called *mashov* (feedback), which sought to

measure student achievement in the elementary schools in the main school subjects, according to commons standards. This program was aimed at improving teaching methods and the results of the tests were published by Y. Bashi in 1991 (Doc. no. 9). Student achievement in the junior high schools was measured by Y. Dar et al. in 1990 (Doc. no. 10). This study dealt mainly with the gap in achievement between pupils of Western origin and those of Afro-Asian origin.

Student achievement in high schools is measured mainly by the matriculation examinations, the subject of 148 publications. Most of these investigate student attitudes toward the tests and the structure of the examinations, as well as critiqing this evaluation method and looking into alternative ways of evaluating high school student achievement. A committee was established by the Ministry of Education and Culture to study the problem and submit recommendations. The committee issued a report, Bagrut — 2,000 in 1994.

The research projects found do not include test results or give comparative data for different students or in different school settings.

2. Student Attitudes

348 publications (5.26 percent) deal with student attitudes, which included the following major subtopics: student attitudes toward teachers, various school subjects, teaching methods, and matriculation examinations. Z. Ben Sira (1995) has investigated attitudes toward democracy and Zionism in secondary schools (Doc. no. 11). Comprehensive research was carried out by Simon Herman on Jewish and Zionist identity of students, which was repeated in 1974 and published in a book in 1989 (Doc. no. 12).

3. Disadvantaged Students

Much research was devoted to the problem of the disadvantaged student in the 1960s and 1970s. The Szold database contains 443 publications on this topic. In many of these publications, disadvantaged pupils are the research population. Other major subtopics include the effect of intervention programs on pupil achievement, teacher attitudes toward disadvantaged pupils and Ministry of Education policy in this area.

4. Gifted Students

The last decade has witnessed a shift in focus of educational policy from equality to excellence as special programs for gifted children are developed. 88 publications deal with the identification and fostering of gifted students. Earlier studies on this topic dealt with gifted students from disadvantaged populations. Roberta Milgram from Tel Aviv University reported in 1988 that "There are many educational programs for gifted children, but they are not developed according to one national plan. There is no balance between the preference as defined by the policy makers and the variety of programs that exist in the field." Blanka Burg, head of the department for education of the gifted in the Ministry of Education, described the system of education for the gifted (Doc. no. 13).

5. Immigrant Students

The problem of absorbing immigrant children into the Israeli educational system was a major topic during the first two decades of the State of Israel. The database contains 51 references to this topic. Recent research in the field deals with the adjustment of students from the former Soviet Union and Ethiopia to school life in Israel. Moshe Tatar et al. investigated problems faced by children from the former Soviet Union in elementary and secondary schools (Doc. no. 14). Rita Sever

investigated the absorption of immigrants in the Israeli educational system according to a model which measures a pupil's place as central or fringe (Doc. no. 15).

Contrary to expectations, research on the absorption of immigrant students into the educational system was not a central topic of research, with only 15 records found in a bibliography of research on immigration to Israel published in the years 1948-1977.[4] The most comprehensive and important item is the work of Lea Adar and Chaim Adler, "The Education of Values in Schools for Immigrant Children" (1956) (Hebrew).

6. Dropouts

At the elementary school level, the topic of school dropouts is now known as "irregular Attendance." The last comprehensive research on this topic, investigating dropouts from the upper classes of elementary school was carried out in 1958. At the secondary school level, 15 items deal with dropouts. A survey done by Z. Ben Sira in 1985 sought to predict dropout from high school. Another related problem involves frequent absence from school or from particular lessons, a common problem in secondary schools.

7. Social Integration

Social integration in the schools is a major concern of educational research, with 244 items (3.7 percent) found on this topic. The attempt to achieve social integration in the various school settings was a cornerstone in the educational policy of every government. The reform in the school system introduced in the 1970s was, primarily, to promote integration. Bar-Ilan University has a special Institute for Integration within the School of Education which initiates and develops special programs to promote integration in Israeli schools.

The research projects within this topic include feelings of deprivation of weaker students or students from low socio-economic status, social preferences of students, self-image, social status, and educational status. Other studies look into the advantages and disadvantages of homogeneous versus heterogeneous schools.

This topic is unique in that it has now been studies for four decades and has been subject to meta-analysis. This meta-analysis (Doc. no. 16) enables the researchers and policy-makers to learn about the common conclusions of the research and where to proceed further. Doc. no. 17 sums up and evaluates the research carried out on this topic.

B. Teachers

As major actors in the field of education, 356 items (5.4 percent) deal with issues concerning teachers. The major question reviewed include: How do teachers cope with new teaching methods and new learning materials? How does the school climate affect teachers' behavior? How do teachers relate to different students? Teachers attitudes are covered by 260 items in the database, with separate coverage of student teacher attitudes on various issues.

There are 86 items dealing with the evaluation of teachers, some dealing with evaluation by students and others dealing with the evaluation of those who learn to be teachers. Teacher burnout is discussed in 37 items.

The teacher-student relationship is covered by 116 items. Most of these are programmatic articles dealing with discipline, teacher burnout, the pygmalion phenomenon in teacher-student relationships and others.

C. Principals

School principals are the subject of 122 items in the database. They cover various aspects of principals' work, with no single leading issue.

D. Supervisors

Only 26 items were found dealing with supervisors or supervising in the database.

F. Parents

Parental involvement and participation in school life has become a very prominent issue, especially in recent years. "The involvement of parents in school progresses on a sequence from complete absence of involvement to dynamic involvement in any aspect of school life. The non-involved parents are mostly from distressed areas" (Cohen, Kesar, 1993).[5]

Parental awareness of the quality of their children's education is steadily growing. Schools have also become aware of the power the parents have and more time is invested in relationships with parents. Despite all this, only 54 items deal with parental involvement and participation in schools. Increased parental awareness and involvement have led to the rise of two new phenomena — "grey education" and parental choice of schools — both of which are discussed below.

3. General Issues

A. Curriculum

Curriculum development and evaluation and planning of educational programs is a frequent subject of educational research, with 694 items (10.5 percent) in the database dealing with this subject.

One prominent researcher in curriculum evaluation is Professor Arye Levy from Tel Aviv University. Publications on this subject cover curricula for all school levels including special education, with most of the materials dealing with ways of operating new curricula. J.A. Harrison (Doc. no. 3) has done comprehensive research that looks into the basic characteristics of the learning culture in Israel.

B. Teaching Methods

Teaching methods are closely connected with curriculum. Evaluation of teaching methods is connected to educational achievements. Some 754 publications (11.4 percent) deal with the implementation and evaluation of a great variety of teaching methods including conventional frontal lecturing, individual instruction, computer-aided instruction, co-operative learning, and many others. A review of the state of the art

in teaching methods was published in 1994 by the Pedagogical Secretariat of the Ministry of Education and Culture (Doc. no. 18).

C. Reading Instruction

Methods for reading instruction and the study of achievement in reading are subjects of educational research, most of which were carried out in the 1950s and 1960s. There are 77 items researching this topic in the database. Some deal with the question of the right time to start with reading instruction, while others deal with reading instruction for adults.

D. Educational Policy

There are 382 publications (5.8 percent) dealing with educational policy. The issues dealt with include decentralization versus centralization; integration or equality in education versus excellence; the place of various disciplines in the curriculum such as science, technology and Jewish studies; higher education, adult education, teacher training, and privatization. One recent and comprehensive work is that of Chaim Gaziel (Doc. no. 19).

The Pedagogical Secretariat of the Ministry of Education, which plays a central part in planning and determining national education policy, initiated a set of opinion papers written by experts in each subject, who propose targets and ways to reach them.

E. Allocation of Resources, Budgets, and the Cost of Education

Very few items in the database deal with the allocation of resources and their reflection of the declared targets of educational policy. Only 31 items deal with the education budget, with most providing only statistical data without any analysis. One recent publication that examines trends in the education budget in the 1980s is that of Shimon Rosevitz (Doc. no. 20).

The allocation of resources is the topic of 43 publications, most of which deal with the "fostering index" (*madad hatipuah*) which determines the allocations for disadvantaged students.

The cost of education was discussed in 42 publications, though only 23 are really relevant to the subject. Many of these are publications of the Central Bureau of Statistics that include data about national expenditures for Education from 1962. A few publications deal with the influence of budget cutbacks on the educational system, including those by researchers Ruth Klinov and Haim Gaziel.

F. School Effectiveness

A very popular educational issue in the United States, researchers in Israel are also beginning to deal with the problem of school effectiveness with 39 items in the database. Most are conference papers or discussions of tools that can measure effectiveness.

G. Autonomy in Education

A subject closely connected with educational policy, strengthening autonomy in education means decentralization and pluralism in the educational system. A fairly new subject of research, the first publication on this topic appeared about a decade ago. Autonomy in education is understood as pedagogical independence of schools.

The implementation of autonomy is meant to answer the need for cultural and social pluralism in Israel. The 119 items on this topic in the database relate both to the pedagogical autonomy of the school and to the personal autonomy of the pupil, two completely separate questions. The question of school autonomy has become more central, with many records dealing with this question added to the database. Those publications dealing with school autonomy relate to different models of autonomy. Doc. no. 21 is an example of research on this subject by Moshe Zilberstein and

Naama Zabar in 1993. The Pedagogical Secretariat of the Ministry of Education has published a series of papers on the implementation of autonomy in schools (Doc. no. 22).

H. Schools with Special Orientations

Schools with special orientations are one type of autonomous schools. These schools offer a special curriculum, emphasizing such subjects as science, art, and Jewish studies and do not belong to the regular school districts. These schools were founded because of parental interest and are guided by a special ideological or educational philosophy. Only 16 items were found that deal with this relatively new subject, most of which offer descriptions of such schools. A broad description of this phenomenon is given by Rina Shapira in Doc. no. 23.

I. "Grey Education" — Supplementary School Programs

"Grey education" refers to additional school programs sponsored mainly by parents. The need for such programs arose in response to cutbacks in the education budget, which resulted in the elimination of many school hours, as well as the growing involvement of parents in the education of their children. Parents who wanted their

children to stay in school longer and learn subjects no longer covered by the system such as arts and crafts, physical education and others, sponsored supplementary hours for these subjects.

As the budget of the Ministry of Education has grown in recent years and school hours were returned, the phenomenon has been reduced in importance. One outcome of this phenomena with continuing impact on the educational system is the entrance of many outside agencies into the schools. These outside agencies offer various learning materials and curricula, which were not developed by the Ministry of Education or under its auspices, to all school settings. Eight items were found in the database that deal with this topic.

J. Parental Choice

Another trend resulting from the growing interest and involvement of parents in the education of their children is the recent phenomenon of parents who do not want to send their children to the neighborhood school but rather prefer a more distant but prestigious school or one that better meets their perception of good education. Schools with special orientations are one possibility for these parents. The Ministry of Education generally enables parents the freedom to choose their children's school. In Doc. no. 24, Dan Inbar points out the challenges and dangers of this practice. The

growing popularity of this issue was demonstrated in a double issue of *Megamot,* the leading Israeli journal for education and behavioral sciences; that was devoted to this question (vol. 36 no. 2-3, 1994).

Notes

1. Langerman, Shoshana, "Israel's Information Retrieval Center for the Social Sciences: Database, Products and Services," *Behavioral and Social Science Librarian* 6:1-2 (1986):57-64.

2. Tietelbaum, Ruth, et al., "Educational Research in Israel — A Bibliometric Survey," *Megamot* 29:2 (1985):204-215 (Hebrew).

3. Peritz, Bluma C., et al. "Educational Research in Israel: A Bibliometric Survey, 1974-85," *Educational Research* 31:1 (1989):59-64.

4. Langerman, Shoshana and Ben-Zaken, Bendeta, eds., *Immigration and Absorption in Israel 1948-1977; Research Abstracts and Annotated Bibliography* (Jerusalem: Henrietta Szold Institute, 1979) (Hebrew).

5. Cohen, Erik and Kesar, Ayala, *Involvement of "Outsiders" in Israeli Schools* (Jerusalem: Institute for the Study of Educational Systems, 1993) (Hebrew).

Final Word: The Culture of Educational Research in Israel

Walter I. Ackerman

Shoshana Langerman's study does many things. First of all, it provides us with a summary survey of the studies that have been undertaken in education in Israel between 1975 and 1995 by subject. Most importantly, it sketches the contours of the territory of our concern. That kind of mapping invites further exploration. The comments which follow are certainly not exhaustive; they come to suggest possible directions for further inquiry.

1) The records cited by Langerman do not include reference to the nature of the enterprise of educational research in Israel. What were the prevailing assumptions (paradigms?) during the period under review? Who were the researchers? In what settings did the research take place and who were the funding agencies?

As an example, a significant number of Israeli educational researchers received their training in the United States; bibliographies or references in published articles or books are drawn almost without exception from English language sources; when the Council

on Higher Education undertook a study of schools and departments of education in Israeli universities, the visiting committee consisted solely of American academics.

The character of educational research in Israel then is heavily influenced by the "American connection." What are the implications of this orientation for determining the issues addressed or the way in which they are treated?

2) The study notes that between 1982 and 1995 "no comprehensive research on the Israeli educational system was published." This, of course, is a serious deficiency. Just as troublesome, however, is the absence of summaries of existing research and the implications for practice or policy generated by the knowledge already available. The *Review of Educational Research* is one possible model for studies of this kind.

3) The study makes no mention of research which examines politics and funding of educational research. Those researchers, for example, who have had experience with the office of the Chief Scientist of the Ministry of Education and Culture are acquainted with change in policy over the years. There is no need here to emphasize the role that funding agencies play in determining the research agenda.

4) A variety of reasons determine which issues are addressed and which are neglected. The numerical count (p. 10) of studies distributed by *level of education* discloses an interesting paradox — despite the fact that there is general agreement

regarding the critical role of the kindergarten and the elementary school in determining a youngster's educational career, the number of studies devoted to these levels falls far below the number devoted to others.

A partial explanation of the phenomenon is that the teachers colleges which prepare teachers for the pre-school or the elementary school are not research institutions. Junior high or high school teachers receive their training in research-oriented universities. There is then a national tendency to concentrate research on the post-elementary or secondary schools. The imbalance surely warrants consideration.

5) We know very little about the way in which the research findings have influenced practice in schools. Opinions vary — anecdotal reports of direct translation as well as descriptive accounts are of no influence at all. It is doubtful that the reality is somewhere in between.

The question in its generality might be understood as a specific instance of introduction of change. While there is an enormous literature on the topic, we know little about the relationship between Israeli schools *in particular* and the way in which their culture(s) promote/hinder the adoption of research findings, when appropriate.

6) Educational research in Israel, as in other countries, has seldom been policy-oriented. A great deal of research has been devoted to enlarging our understanding

of how and under what conditions meaningful teaching takes place. The findings, however, have not always, or perhaps even rarely, been presented in the language used by decision-makers. Contradictory findings often complicate the process. Policy-makers need to know at least two things: the internal validity of any particular study (were the results generated by a proper methodology) and external validity (findings that appear consistently through a number of studies). Langerman's study provides the raw data necessary for this kind of analysis.

7) In recent years the Ministry of Education has initiated a number of programs and policies which may influence the character of the Israeli educational system in a variety of ways — a reform in matriculation exams, moves in the direction of "parental choice and school autonomy, intervention projects in thirty local systems, new emphasis on Jewish Studies in the State schools, and others. These efforts must be assessed in a variety of ways, not only to determine their effectiveness but also to provide guidance for the future.

8) The health of the research enterprise in the area of education in Israel, as in every other area in every other country, depends in the long run not on research related to current practice but rather in the freedom of resources to enable researchers to pursue their curiosity. An agenda for the future must include an increase in those resources, financial and otherwise, availble to researchers.

MAIN TOPICS OF ISRAELI RESEARCH IN EDUCATION, 1975–1995

Number of Publications by Topic

School Settings	
Boarding Schools	247
Kibbutz Education	202
Special Education and Mainstreaming	93
Religious Education	483
Arab Education	111
Informal Education	61
Participants in the Educational Process	
Students	
Student Achievement	570
Student Attitudes	348
Disadvantaged Students	443
Gifted Students	88
Immigrant Students	51
Dropouts	15
Social Integration	244
Teachers	356
Principals	122
Supervisors	26
Parents	54
General Issues	
Curriculum	694
Teaching Methods	754
Reading Instruction	77
Educational Policy	382
Allocation of Resources, Budgets, and the Cost of Education	31
School Effectiveness	39
Autonomy in Education	119
Schools with Special Orientations	16
"Grey Education" — Supplementary School Programs	8
Parental Choice	2

Data Base Records

Doc. #

1 Ackerman, Walter, Carmon, Arye, and Zucker, David, eds., *Education in Israel*, 2 vols. (Tel Aviv: Hakibbutz Hameuhad and Ben-Gurion University, 1985).

2 Minkovitch, Avraham, Davis, Dan J., Bashi, Joseph, *An Evaluation Study of Israeli Elementary Schools* (Jerusalem: Hebrew University, School of Education, 1977).

3 Harrison, Jo-Ann, *Unity and Diversity of Culture and Curriculum in the Israeli Education System* (Jerusalem: Institute for the Study of Educational Systems, 1994).

4 Chen, Michael, et al., *Process and Results of Educational Activities — Evaluation of the Contribution of the Intermediate School to the Educational System* (Jerusalem: Tel Aviv University, School of Education and Hebrew University, Institute for Innovation in Education, 1978) (Hebrew).

5 Yogev, Avraham, "The Future High School: Processes of Change and Policy Formation," in Danilov, Y., ed., *Planning Educational Policy* (Jerusalem: Ministry of Education and Culture, 1990) (Hebrew).

6 Gordon, David, et al., *School Days: Portraits of Secondary Schools in Israel* (Beersheba: Elita - Ben-Gurion University Press, 1992) (Hebrew).

7 Levy, Zvi, "Kibbutz Education Research: An Attempt to Summarize and Draw Conclusions," in *Hahinuch Hameshutaf* 121 (1986):45-62 (Hebrew).

8 Mar'i, Sami Khalil, "Arab Education in Israel," in E. Krausz, ed., *Education in a Comparative Context* (New Brunswick, NJ: Transaction, 1989), pp. 91-117.

9 Bashi, Joseph and Sas, Zehava, *Results of Achievement Tests in Reading Comprehension and Mathematics in Grades 4 and 5* (Jerusalem: Van Leer Institute, 1991) (Hebrew).

10 Dar, Yehezkel and Resh, Nura, "Socioeconomic and Ethnic Gaps in Academic Achievement in Israeli Junior High Schools," in N. Bleichrodt and P.J. Drenth, eds., *Contemporary Issues in Cross-Cultural Psychology* (Amsterdam: Swets & Zeitlinger, 1990), pp. 322-333.

11 Ben-Sira, Zeev, *Zionism versus Democracy: Attitudes and Values of Israeli Jewish Adolescents* (Jerusalem: Magnes Press, 1995) (Hebrew).

12 Herman, Simon N., ed., *Jewish Identity: A Social Psychological Perspective (New Brunswick, NJ: Transaction, 1989).*

13 Burg, Blanka, "Gifted Education in Israel," in *Roeper Review: A Journal on Gifted Education*, 14(4) (1992):217-221.

14 Tatar, Moshe et al., *Study of Selected Problems in Absorption of Immigrant Children in Elementary and Secondary Schools in Israel* (Jerusalem: Hebrew University, Institute for Innovation in Education, 1994) (Hebrew).

15 Sever, Rita, *Immigrant Absorption in Education* (Jerusalem: Institute for Social Policy Research in Israel, 1994) (Hebrew).

16 Goldring, Ellen B., and Addi, Audrey, "Using Meta-Analysis to Study Policy Issues: The Ethnic Composition of the Classroom and Achievement in Israel," in *Studies in Educational Evaluation*, 15 (1989):231-246.

17 Dar, Yehezkel and Resh, Nora, "Educatonal Integration and Educational Achievements: A Summary and Evaluation of Research in Israel," *Megamot* 31(2) (1988):180-207 (Hebrew).

18 Rubinstein, Yisraelit, et al., *Instruction Methods: State of the Art* (Jerusalem: Ministry of Education and Culture, 1994) (Hebrew).

19 Gaziel, Haim, *Education Policy at a Crossroads — Between Change and Continuity: Education in Israel in the Past Decade* (Jerusalem: Institute for the Study of Educational Systems, 1993).

20 Rosevitz, Shimon, *Trends in the Israel Education Budget in the 1980s* (Jerusalem: Institute for the Study of Educational Systems, 1993).

21 Zilberstein, Moshe and Zabar-Ben Yehoshua, Naama, "Multifaceted Structure of Studies: The Case of Autonomous Schools," in *From Theory to Practice in Curriculum* 8 (1993):21-54 (Hebrew).

22 Nevo, David, "Evaluation in the Autonomous School," in Shapira, R., et al., eds., *School Autonomy, Implementation and Lessons* (Jerusalem: Ministry of Education and Culture, 1994) (Hebrew).

23 Shapira, Rina, *Educational and Social Uniqueness — Unique Schools, Background, Development, and Problematics* (Tel Aviv: Tel Aviv University, School of Education, 1988) (Hebrew).

24 Inbar, Dan E., "Planning for Choice: The Educational Sociotechnological Challenge of the Future," in *Educational Policy*, 6(1) (1992):3-18.

Note: Translations of Hebrew manuscript titles listed above were prepared by ISES.

יחידת מידע: 6782
מדור: חינוך
סוג פרסום: ספר
שפה: שפה זאחרת
תאריך: 02/82

מחבר: ACKERMAN, WALTER [ED.]
CARMON, ARYE [ED.]
ZUCKER, DAVID [ED.]

כותר: ERZIEHUNG IN ISRAEL.

בבליוגרפיה:
STUTTGART, KLETT-COTTA, 1982. 2 VOL. 546; 540 P.

תקציר:

מטרה: המחקר הרחב הזה מבקש לתת מבט כולל ומקיף על מערכת החינוך בישראל. כל פרק מוקדש לנושא מסוים אך משולב במערכת כולה. העורכים ביקשו להבליט את המיוחד את מערכת החינוך הישראלית כעומדת במרכזה של חברה מהגרת. איך כאן תיאור המערכת מבחינה סטטיסטית אלא תיאור ביקורתי דינאמי וניתוח האספקטים המיוחדים והגורמים מהם מושפעת המערכת. העבודה על הספר החלה ב-1977 והסתיימה ב-1981. הספר מורכב מהחלקים הבאים: 1) רקע כללי: איידנשטדט, ש.נ.: החברה הישראלית - מקורה, מבנה מוסדי ושינוי; אלבוים- דרור, ר.: מדיניות החינוך בישראל; כרמון, א.: החינוך בישראל - שאלות ובעיות; צוקר, ד.: איידיאל השיוויון, אליטות ועקרון ההשגיות; זקרמן, ר.: זקלים כיתתי; צוקר, ד.: מערכת החינוך בישראל; אהרון, מימדן ושיטות עבודה; כהמיזט, ש.: חוקי חינוך;
2) מערכת החינוך בישראל; שלבים, תת מערכות ואספקטים: לומברד, א.: החינוך בגיל הרך; באשי, י.: מבנה ובעיות החינוך היסודי; חן, מ. וסגל, ח.: מבנה ובעיות החינוך התיכון; שרמר, ע.: החינוך הממלכתי דתי; בר-לב, מ.: ישיבות; כרם, מ.: חינוך בקיבוץ; גל, מ.: חינוך בלתי פורמלי; צרצור, ט.: חינוך ערבי; ריבות, ח.: פנימיות, צוקר, ד.: חינוך מקצועי; לם, צ.: המורים - משליחות למשלח יד; הרמן, ד.: חינוך מבוגרים; בן-דוד, י.: אוניברסיטאות; אביעד, ג'. ורודנק, מ.: החינוך היהודי מחוץ לישראל. 3) החינוך בישראל - מבט מן החוץ: נכללים מאמרים מאת: ה. חוסיין, ג'. קולמן, ה. נוח, ג'. א. קמנדה, הלמוט בקר וד. לייגלה.

מוסד מבצע: מוסד ון-ליר
אוניברסיטת בן-גוריון, חוג לחינוך
אוניברסיטה עברית, בי"ס לחינוך
מקום החומר: ספריית מכון סיגלד.

מילות מפתח:

מדיניות חינוכית
בתי-ספר תיכוניים
גני ילדים
בתי-ספר יסודיים
חטיבות-ביניים
מורים
קובצי מאמרים

הערכת הישגים
חינוך יהודי
חינוך דתי
חינוך טכנולוגי
זקלים כיתתי
אוניברסיטאות

בבליוגרפיה: STUTTGART, KLETT-COTTA, 1982. 2 VOL. 546; 540 P.

BEST COPY AVAILABLE

יחידת מידע: 21651
מדור: חינוך
סוג פרסום: דו"ח
שפה: אנגלית
תאריך: 06/77

מחבר: MINKOVICH, AVRAHAM
DAVIS, DAN J
BASHI, JOSEPH

כותר: AN EVALUATION STUDY OF ISRAELI ELEMENTARY SCHOOLS.

בבליוגרפיה:
JERUSALEM: HEBREW UNIVERSITY, SCHOOL OF EDUCATION, 1977.
464 P.

תקציר:

מטרות המחקר- לקבל תמונה בהירה ככל האפשר על התנאים השוררים בביה"ס היסודי בישראל ועל הישגיו בתחום הקוגניטיבי והאפקטיבי לגבי תלמידים מרקע סוציו-כלכלי וחברתי שונה. המחקר כלל 3 תחומי עניין מרכזיים-איפיוני תלמידים, איפיוני ביה"ס ויחס ההישגים החינוכיים.

אוכלוסיה- מדגם של כתות א', ב', ד', ו' מתוך כלל בתי"ס היסודיים בארץ ב-1972, להוציא בתי"ס מיוחדים, חנוך עצמאי וקבוצים.

כלי המחקר- שאלון רקע, שאלון סוציאליזציה, שאלון למורה, שאלונים למנהל ולמורים הקשורים לאיפיוני ביה"ס, מבחני אישיות, מבחני כושר ומבחני הישגים.

מן הממצאים- המתואמים הגבוהים ביותר של ההישגים הם עם רמת ההשכלה של ההורים. המתואמים נמוכים יותר עם הסטטוס המקצועי של ההורים ועם צפיפות המגורים. גודל המשפחה נמצא במתאם נמוך יחסית עם הישגים לימודיים. מבחינת איפיוני ביה"ס נמצא שלבתי"ס בהם אחוז ט"ט הוא למעלה מ-76 יש יתרון ב-2 דברים בלבד - מספר הילדים בכתה ושנות התקן המוקדשות להוראה מסיימת ומשקמת. לעומת זאת עומדים לרשות בתי"ס המבוססים יותר משאבים ומקורות אחרים לחנוך משלים ולהעשרת הציוד הפדגוגי. כללית מצבם של בתי"ס לט"ט נחות מזה של בתי"ס הזאחרים ותוכניות שנועדו לקדם במיוחד את התלמידים ט"ט מתרכזות בעיקר בבתי"ס מבוססים. רמת כוח ההוראה בבתי"ס ט"ט נמוכה יותר. רוב התלמידים גילו יחס חיובי לביה"ס, עניין רב בלימודים ורמת שאיפה גבוהה להצליח בהם. מרבית התלמידים העריכו הערכה חיובית ביותר את דפוסי ההתנהגות הנחשבים בביה"ס כרצויים. במבחני ההישגים, שנקר הפרסום מוקדש לכתובת ממצאיהם, נמצא שקבוצות הילדים שהוריהם יוצאי אירופה-אמריקה זאר שהם דור שלישי בארץ מובילות בראש בכל המבחנים, ואלו שהוריהם יוצאי אסיה-אפריקה השגיהם הנמוכים ביותר. לא נמצאו הבדלים משמעותיים בין מבחני הכשרים המולוליים לבין מבחני ההישגים. בהבדלים בין תוצאות מבחני ההישגים נמצאו ההבדלים הגדולים ביותר בגיאוגרפיה והקטנים ביותר בתנ"ך, ההשגים בחשבון היו כללית נמוכים מאלו שבלשון. נמצא גם שהפער בחשבון מתרחב בין כתה ד' לכתה ו'. סה"כ השונות בהישגים בתוך בתי"ס גדולה יותר מזו שבין בתי"ס. כאשר בודד משתנה הרכב הכתה והשפעתו על ההישגים הלימודיים נמצא, שהשפעת הזאיקטוגרציה על ההישגים הלימודיים קרובה ל-0. עמדות המורים לגבי הזאיקטוגרציה בביה"ס נמצאו חיוביות בד"כ.

מוסד מבצע: אוניברסיטה עברית, בי"ס לחינוך
מקום החומר: ספריית מכון סאלד.

מילות מפתח:

בתי-ספר יסודיים	הנעה
טענוני-טיפוח	הישגים לימודיים
חכונות בית-הספר	מורים
מוקד שליטה	דימוי עצמי

BEST COPY AVAILABLE

UNITY AND DIVERSITY OF CULTURE AND CURRICULUM IN THE ISRAELI

DOC. NO. 3

יחידת מידע: 31288
מדור: חינוך
סוג פרסום: דו"ח
שפה: אנגלית
תאריך: 01/94

מחבר: HARRISON, JO-ANN
ELAZAR, DANIEL J
MAROM, ZVI R

כותר: UNITY AND DIVERSITY OF CULTURE AND CURRICULUM IN THE ISRAELI EDUCATION SYSTEM.

בבליוגרפיה:
JERUSALEM: JERUSALEM CENTER FOR PUBLIC AFFAIRS, 1994. 430 P.

תקציר:

מטרה: חקר מאפייני היסוד של תרבות הלימודים במערכת החינוך בישראל.

נבדקים: 100 בתי-ספר יסודיים ועל-יסודיים, המהווים מדגם מייצג של קשת המוסדות והאוכלוסיות בישראל.

שיטה וכלי-מחקר: נערכו תצפיות וראיונות עומק מקיפים עם מנהלים, מורים הורים ותלמידים באשר לעמדותיהם וציפיותיהם בנושא תרבות ההוראה ותכנית הלימודים.

מן הממצאים: התגלו שלוש רמות של התייחסות לתכניות הלימודים: רמה גלויה, רמה טמויה ורמה של שגיפות אידיאליות. בכל אחת מהרמות נתגלו דפוסים של דמיון ושוני בין קבוצות הנחקרים השונות באשר להיבטים השונים של תכנית הלימודים: תוכן הלימודים; שיטות ההוראה וההערכה; פגיעות חינוכיות בלתי פורמאליות ואירגון התלמידים.

מוסד מבצע: מרכז ירושלמי לענייני ציבור ומדיניה
מקום החומר: ספריית מכון סאלד.

מילות מפתח:

בתי-ספר יסודיים
עמדות הורים
עמדות תלמידים
עמדות כלפי חינוך
ציפיות
חינוך בלתי-פורמלי
חינוך ממלכתי
הבדלי תרבות
בתי-ספר תיכוניים
עמדות מורים
מנהלי בתי-ספר
תכניות לימודים
שיטות הוראה
בתי-ספר ממלכתיים-דתיים
הערכת תכניות לימודים

ביבליוגרפיה: JERUSALEM: JERUSALEM CENTER FOR PUBLIC AFFAIRS, 1994. 430 P.

BEST COPY AVAILABLE

יחידת מידע: 8612
מדור: חינוך
סוג פרסום: דו"ח
שפה: עברית
תאריך: 01/78

מחבר: חן, מיכאל
לוי, אריה
אדלר, חיים
כפיר, דורותה
ענבר, דן

כותר: הליך ותוצאה במעשה החינוך - להערכת תרומתה של חטיבת הביניים למערכת החינוך - [מחקר חטיבת הביניים].

בבליוגרפיה:
ירושלים: אוניברסיטת תל-אביב, בי"ס לחינוך, והאוניברסיטה העברית, המכון לחקר הטיפוח בחינוך, מאי 1978. 201 ע' נספחים.

תקציר:

מטרה: מעקב אחרי ביצוע הרפורמה בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי. ההנחה שנעמדה בבסיס המחקר - המבנה החדש של מערכת החינוך, כפי שפורט בתכנית הרפורמה וכפי שבוצע הלכה למעשה, יאפשר מימוש יתר של מטרות החינוך בישראל מהמבנה שהיה מקובל עד כה.

נבדקים: מדגם של 3200 תלמידים מתוך חטיבות-הביניים ובקבוצת ביקורת של מדגם מתוך אלה שלא למדו בחט"ב (1,800 תלמידים). מדגם של מורים ומדגם של הורים מתוך בתיה"ס שנבחרו למחקר.

שיטה: 12 מבחני הישגים ושאלון לתלמידים, שאלון למנה בי"ס, למורים ולהורים, ביקורים בבתיה"ס, ישיבות עם מנהלים, ממונים יועצים, מורים ותלמידים.

מן הממצאים: הממצאים המובאים בדו"ח נוגעים לכל התחומים שנבדקו: הישגים לימודיים, המשביות בלימודים, מיזוג חברתי, עמדות מורים כלפי חטיה"ב, עמדות הורים ואקלים החטיבה. בכלית, הממצאים מצביעים על הבדלים מועטים בלבד בתוצאות החינוכיות בין תלמידי חט"ב לבין תלמידי בית"ס היסודי. החוקרים מטייגים ממסקנה זו בזימוק שתנאי ההשוואה לא היו שווים. כמו-כן לא ניתן למדוד עד כמה מבנה הרפורמה תרפעות שליליות ותרמה למניעה זו לצמצום של המתח בין העדות בחברה הישראלית.

מוסד מבצע: אוניברסיטת תל-אביב, בי"ס לחינוך
אוניברסיטה עברית, מכון לחקר הטיפוח בחינוך
מקום החומר: ספרייה מכון סאלד.

מילות מפתח:

מיזוג חברתי בבית-הספר	עמדות מורים
עמדות הורים	כיתות איטיות
טענוי-טיפוח	דימוי עצמי
אקלים בית-הספר	בתי-ספר יסודיים
הישגים לימודיים	חטיבות-ביניים
רפורמה בחינוך	מחקר הערכה
בתי-ספר ממלכתיים-דתיים	

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 5

בית-הספר התיכון העתידי: הליכי שינוי ועיצוב מדיניות.

יחידת מידע: 20581
מדור: חינוך
סוג פרסום: מאמר
שפה: עברית
תאריך: 01/90

מחבר: יוגב, אברהם
כותר: בית-הספר התיכון העתידי: הליכי שינוי ועיצוב מדיניות.

ביבליוגרפיה:
בתוך: דנילוב, י. (עורכת): תכנון מדיניות החינוך...
ירושלים, משרד החינוך והתרבות, המזכירות הפדגוגית, תש"ן:
29-50. (בפריט 20579)

תקציר:

מן התוכן: טענת המאמר היא שהחטיבה העליונה בחינוך העל-יסודי היא השלב הפחות מטופל במערכת החינוך הישראלית, מן הבחינה של קביעת מדיניות אורכית-טווח. מטרת המאמר היא לעודד את גיבושה של מדיניות מקיפה לגבי חינוך תיכון שתעצב קורסים מכחיש להתפתחותו בעתיד. בתחילתו, דן המאמר בתכונות שחלו בתהליך עיצוב המדיניות לגבי החינוך התיכון בישראל בשני העשורים האחרונים. לאחר מכן הוא מתאר את ההבדלים בין "מדיניות נגזרת" (זו הנקבעת בעקבות המציאות בשטח) לבין "מדיניות מעצבת" (הקובעת קודי פעולה שיכוון את השדה החינוכי בעתיד), זאת תוך התייחסות לכסיונות של מדינות אחרות לעצב מדיניות בנושא החינוך התיכון. בהמשך עומד המאמר על שאלות היסוד שמדיניות מעצבת זקוקה להתייחס להן, וזאת בשלושה תחומים: היבטים מבניים וחברתיים של החינוך התיכון, היבטים תיכוניים והיבטים פדגוגיים. לסיכום מביא המאמר המלצות לגבי ההליכים שניתן לנקוט בהם במטרה ליצור מדיניות מעצבת לחינוך התיכון.

מוסד מבצע: אוניברסיטת תל-אביב, יחידה לסוציולוגיה של החינוך
מקום החומר: ספריית מכון סואלד.

מילות מפתח:
בתי-ספר תיכוניים
שינוי חינוכי
קביעת מדיניות
מדיניות חינוכית
תכנון חינוכי

ביבליוגרפיה :בתוך: דנילוב, י. (עורכת): תכנון מדיניות החינוך... ירושלים, משרד החי

BEST COPY AVAILABLE

יחידת מידע: 16495
מדור: חינוך
סוג פרסום: ספר
שפה: עברית
תאריך: 01/92

מחבר: גורדון, דוד
כץ, מיכל
אבישר, מנחם
אקרמן, דולטר

כותר: ימי בית-ספר : פורטרטים של בתי-ספר על-יסודיים בישראל.

בבליוגרפיה:
1) באר-שבע: אליתה, 1992. 389 ע'.
2) באר-שבע: אליתה - הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, 1997. 288 ע'. (בטפריה חלק מהפרסום בלבד)

תקציר:

מן התוכן: מחקר זה הוא נסיון של צוות "אליתה" לאפיין את מנהיגות החינוך העל-יסודי בישראל ע"י פורטרטים נטורליסטיים של שמונה מהם. המיוחד במחקר הזה, שחוקרים שונים נשלחו בנפרד לצפות באותם בתי-ספר וכל אחד מהם גם כתב בנפרד את הפורטרט. מחקר איכותי זה איבר חותר ל"אובייקטיביות" אלא מאמין כי טביעת עין של צופה רגיש ומיומן והתבוננות בבית ספר בכל חד פעמיותו יכולות לחשוף גם בעיות והיבטים המאפיינים כלליים. מדגם המחקר התבסס על סוגי בתיה"ס הנפוצים, חינוך עירוני, ערבי, כללי-מקיף, מקיף-דתי ישיבה תיכונית, חינוך מקצועי, חקלאי-פנימיתי וקיבוצי. בין האיפיונים הנוספים שנחקרו היו: מבנה, גודל, אזור גאוגרפי, סוג ישוב, דתק, אוכלוסיה, יוזמות חינוכיות, אישיות המנהל, יחס לפרט, פעילות חברתית, מקצועיות הצוות, הצלחה בבחינות הבגרות, נכונות לשתף פעולה עם חוקרים מבחוץ. לאחר הצגת הפורטרטים השונים, מביאים החוקרים כמה המלצות ומסקנות בנקבות מחקרים, שנוטקות בין השאר בחשיבותה של אידיאולוגיה לאיכות בית הספר, בחשיבותה של בכירת קהילה לומדת, בהעדר תרבות מחקר בבתי-הספר, במרכזיותו של הוראה פרונטלית ושל מנהל בית הספר, בקשיים בהתמודדות עם אוכלוסיות חלשות ובעיות האינטגרציה.

מוסד מבצע: אוניברסיטת בן-גוריון

מילות מפתח:

בתי-ספר תיכוניים
חקר מקרה
פנימיות
תכונות בית-הספר
בתי-ספר מקצועיים
מחקר בחינוך

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 7

מחקר החינוך הקיבוצי: ניסיון של סיכום והסקת מסקנות.

יחידת מידע: 11914
מדור: חינוך
סוג פרסום: מאמר
שפה: עברית
תאריך: 09/86

מחבר: לביא, צבי
כותר: מחקר החינוך הקיבוצי: ניסיון של סיכום והסקת מסקנות.

בבליוגרפיה:
1) בתוך: החינוך המשותף, 121, 1986: 45-62.
2) הוצג בקונגרס הבינלאומי לפסיכולוגיה יישומית, ירושלים, יולי 1986.

תקציר:

מטרה: התמודדות עם שאלות-יסוד הנוגעות לפילוסופיה, למיתודולוגיה ולמדיניות של חקר החינוך הקיבוצי, על רקע התפתחויות תיאורטיות ומיתודולוגיות במדעי החברה וההתנהגות. המחבר סוקר מחקרים להם אחראיים חוקרים זרים לעומת חוקרים חברי קיבוץ ובודק את מידת הרלוואנטיות של המחקרים למחכבים ולמקבלי החלטות בתנועה הקיבוצית.

מן המסקנות: במחקר הקיים על ילדים וחינוך בקיבוץ בולטים הטעלמות מהתפתחויות במדעי החברה וכטירות אתנוצנטריות מצד חוקרים אשר זרבות הקיבוץ זרה להם. המחבר מציע מטפר מסקנות אופרטיביות, בניהן עידוד הקמת צוותים בין תחומיים משותפים לחוקרים חברי קיבוץ ושאינם חברים לשם תכנון וביצוע מחקרים בחינוך הקיבוצי.

מוסד מבצע: אוניברסיטת חיפה, מכון לחקר הקיבוץ, יחידה לחקר החינוך הק
מקום החזמר: ספריית מכון טאלד.

מילות מפתח:
מחקר בחינוך
חינוך בקיבוץ
מדיניות חינוכית
בני קיבוצים

ביבליוגרפיה :1) בתוך: החינוך המשותף, 121, 1986: 45-62. 2) הוצג בקונגרס הבינלאומי

BEST COPY AVAILABLE

יחידת מידע: 19865
מדור: חינוך
סוג פרסום: מאמר
שפה: אנגלית
תאריך: 01/89

מחבר: MAR'I, SAMI KHALIL
כותר: ARAB EDUCATION IN ISRAEL.

ביבליוגרפיה:
IN: KRAUSZ, E. (ED): EDUCATION IN A COMPARATIVE CONTEXT. NEW BRUNSWICK, TRANSACTION PUBLISHERS, 1989: 91-117 (STUDIES OF ISRAELI SOCIETY, 4). (IN ITEM 19206)

תקציר:

מן התוכן: תיאור החינוך הערבי בישראל על כל היבטיו, החל מתיאור תולדות החינוך הערבי, הרקע הסוציו-כלכלי, בעיות של הממסד החינוכי מול החברה הערבית, בעיות הלימודים, בעיות מיזוג לעומת הפרדה בחינוך, החינוך הגבוה, המוסדות להכשרת מורים, בחשר אינטלקטואלי ומשתנים אחרים של תלמידים וכלה במפגש הבין תרבותי. הספר מציג את בעיות החינוך הערבי, בעיות של מיעוט הכלוא בין שני כוחות מנוגדים. לערביו הלאומניים אזרחי ישראל, ישנה הבעיה של נאמנות כפולה. מחד לעדיכת ישראל ומאידך לבני עמם הנמצאים במצב מלחמה עם ישראל. בנוסף לכך קיימת הבעיה של מעבר מחברה מסורתית לחברה מודרנית, וכן בעית המפגש הבין-תרבותי בין תרבות מדרח למערב.

מילות מפתח:
חינוך במגזר הערבי
תלמידים
יחסי ערבים-יהודים
חיברות פוליטי
חינוך גבוה
מודרניזציה
תולדות החינוך

ביבליוגרפיה: 7 (STUDIES IN: KRAUSZ, E. (ED): EDUCATION IN A COMPARATIVE CONTEXT.)

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 9

יחידת מידע: 24589
מדור: חינוך
סוג פרסום: דו"ח
שפה: עברית
תאריך: 12/91

מחבר: בנשי, יוסף
שש, זהבה
כותר: תוצאות מבחני הישגים בהבנת הנקרא ובחשבון בכתות ד' ו- ה', יוני 1991.

בבליוגרפיה:
ירושלים, מכון ון ליר, המרכז הארצי למשוב בחינוך, 1991. 18 ד'.

תקציר:

מן התוכן: בחודש יוני 1991, הועברו מבחני הישגים בחשבון ובהבנת הנקרא בכל כיתות ד' ו-ה' בישראל. המטרות העיקריות היו: 1) יצירת בסיס למעקב אחר ההישגים הלימודיים של התלמידים. 2) מתן מידע ברמת המפה על הישגי בתי-הספר. 3) איתור נקודות חולשה במערכת החינוך. 4) מתן מידע לסגל בית הספר על הישגי כל אחד מן התלמידים, ולתלמיד על הישגיו. מובא מידע על תוצאות המבחנים לפי המיגזר, המחוז, הכיתה, הפיקוח והמקצוע.

מוסד מבצע: אוניברסיטה עברית, בי"ס לחינוך
מוסד ון-ליר

מילות מפתח:

הישגים לימודיים	מבחני הישגים
הבנת הנקרא	חשבון
הערכת הישגים	בתי-ספר יסודיים

ביבליוגרפיה :ירושלים, מכון ון ליר, המרכז הארצי למשוב בחינוך, 1991. 18 ד'.

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 10 SOCIOECONOMIC AND ETHNIC GAPS IN ACADEMIC ACHIEVEMENT IN

יחידת מידע: 21179
מדור: חינוך
סוג פרסום: מאמר
שפה: אנגלית
תאריך: 01/90

מחבר: DAR, YEHEZKEL
RESH, NURA

כותר: SOCIOECONOMIC AND ETHNIC GAPS IN ACADEMIC ACHIEVEMENT IN ISRAELI JUNIOR HIGH SCHOOLS.

ביבליוגרפיה:
IN: BLEICHRODT, N.; DRENTH, P.J. (EDS.): CONTEMPORARY ISSUES IN CROSS-CULTURAL PSYCHOLOGY. AMSTERDAM: SWETS & ZEITLINGER, 1990, 322-333.

תקציר:

מטרות: לבדוק פערים בהישגים אקדמיים בקרב אוכלוסיות תלמידים ממוצאים אתניים שונים ומרמות סוציואקונומיות שונות.

נבדקים: 9,000 תלמידים מ-273 כיתות ח' ו-ט' ב-47 בתי-ספר.

שיטה וכלי-מחקר: 1. מבחן יכולת וורבלית, 2. מבחן הבנת הנקרא, 3. מבחן במדעים, 4. שאלון ביוגרפי.

מן הממצאים: פערים בין ההישגים האקדמיים של הקבוצות השונות עדיין קיימים, למרות הקטנת פערים שחלה עם השנים. הפער בין יוצאי המזרח ליוצאי המערב הוא כ-1/2 עד 2/3 סטיית תקן. הפער האקדמי בין העדות עומד בעינו גם לאחר בקרה של הרמה הסוציואקונומית. עלייה ברמה הסוציואקונומית משפיעה יותר על יוצאי המערב, דבר הגורם להגדלת הפער בין העדות.

מוסד מבצע: אוניברסיטה עברית, מכון לחקר הטיפוח בחינוך
מקום החומר: ספריית מכון סאלד.

מילות מפתח:

הישגים לימודיים	מוצא עדתי
חטיבות-ביניים	פער חברתי
מיצב חברתי-כלכלי	מיצב עדתי

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 11

יחידת מידע : 34730
מדור : 09 מדעי המדינה

סוג פרסום: 03 ספר
שם המחבר : בן-סירא, זאב
מבצעים : 2090 מכון גוטמן למחקר חברתי-שימושי
מממן :
שם הפריט : ציונות מול דמוקרטיה: עמדות וערכים של מתבגרים ישראלים-יהודים.

ביבליוגרפיה : ירושלים: מאגנס, תשנ"ה. 209 ע'.

מונחי מפתח

ציונות	דמוקרטיה
מתבגרים	עמדות וחברתיות
ערכים	חיברות פוליטי
סכסוכים חברתיים	עמדות פוליטיות
עמדות תלמידים	

תוכן המסמך

מטרה: לבדוק את תפיסות הנוער בארץ את מהות הדמוקרטיה, מהות הציונות, את תמיכתם באלה, הזדהותם והכרעותיהם הערכיות. לבדוק את מידת הפתיחות של הנוער להשפעות שונות ולמידע מגורמים שונים.// נבדקים: 1,840 תלמידים מכיתות ט', י"א וי"ב מ-24 בתי-ספר ממלכתיים, ממלכתיים-דתיים, עיוניים ומקצועיים, מיישובים מבוססים ומעיירות-פיתוח.// שיטה: שאלון.// מן הממצאים: חופש הבעה ומחשבה נתפסים כביטוי הבולט ביותר לדמוקרטיה אך קבוצות שונות של נוער מייחסות משקל שונה לכל אחד מההיבטים בהגדרת מהות הדמוקרטיה. לגבי מהות הציונות, קיימת אי בהירות כללית. המרכיבים הדומיננטיים הם המרכיב הטריטוריאלי, המרכיב האינטגרטיבי והמרכיב היהודי. רוב בני הנוער (89%) מגדירים עצמם כציונים. נמצא גם שלמערכת החינוך יכולת מוגבלת לשנות גישות בסיסיות אשר הופנמו בתהליך הסוציאליזציה המוקדמת במסגרת הבית ובמסגרת קבוצות הגיל.

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 12 JEWISH IDENTITY; A SOCIAL PSYCHOLOGICAL PERSPECTIVE.

יחידת מידע: 25220
מדור: חינוך
סוג פרסום: ספר
שפה: אנגלית
תאריך: 01/89

מחבר: HERMAN, SIMON N [ED.]
כותר: JEWISH IDENTITY; A SOCIAL PSYCHOLOGICAL PERSPECTIVE.

בבליוגרפיה:
NEW BRUNSWICK, N. J.: TRANSACTON BOOKS, 1989, 285 P.
[2 ND ED.]

תקציר:

מטרה: לקבל תמונה שיטתית על עמדות הנוער הישראלי לגבי זהותם היהודית.

נבדקים: ב-1965 כל תלמידי כיתות י"א בכל בתי"ס בישראל, וב-1974 מדגם של 1875 תלמידי כיתות י"א בעלי רקע עדתי ודתי דומים. התלמידים נחלקו לדתיים, מסורתיים ול"ד.

ממצאים: 1) 96% מהדתיים רואים עצמם כחלק בלתי נפרד מהעם היהודי בעולם, לעומת 87% מהמסורתיים ו-76% מהל"ד. כשיבים לעם ישראלי נפרד, רואים עצמם 4% מהדתיים, 13% מהמסורתיים ו-24% מהל"ד. 2) 94% מהדתיים רואים במדינת ישראל המשך להיסטוריה היהודית לעומת 85% מהמסורתיים ו-79% מהל"ד. 3) כסיבות המצדיקות את זכות קיומה של מדינת ישראל פונים רוב הל"ד להיסטוריה החדשה בעוד הדתיים נוטים לקשור את הסיבה "לישיבת עם ישראל בארץ בימי קדם" ול"שאיפת היהודים במשך כל הדורות לחזור לארץ". 75% מהדתיים בחרו באחת משתי סיבות אלו ב-1974 לעומת 50% ב-1965. סיבות אלו הובאו כהצדקה ע"י 51% מהמסורתיים (לעומת 36% ב-1965) וע"י 34% מהל"ד (לעומת 29% ב-1965). 4) הדתיים מביעים קרבה גדולה יותר ליהודים אחרים מאשר הל"ד. הם חשים פחות ריחוק מהל"ד מאשר חשים הל"ד כלפי הדתיים. הל"ד והמסורתיים מרגישים קרבה ר יותר ליהודים הדתיים בחו"ל מאשר ליהודים בישראל. הדתיים מגלים קרבה רבה יותר לבני עדתם ופחות ריחוק מהיהודים מעדה שונה. 5) התלמידים הדתיים נוטים יותר מהאחרים לראות את הלא יהודים כאנטישמיים. 6) הדתיים מדגישים הרבה יותר את המרכזיות של "להיות יהודי", ב-1974 הם גם מדגישים את חשיבות ישראליותם יותר מהל"ד והמסורתיים. 7) 97% מהדתיים היו רוצים להיוולד מחדש כיהודים לעומת 89% מהמסורתיים ו-62% מהל"ד. הרצון להיוולד יהודי פוחת כשהאפשרות היא לחיות בחו"ל ל-87% אצל הדתיים, 69% מהמסורתיים ורק 41% מהל"ד. 8) להיוולד מחדש כישראלי העדיפו 86% מהדתיים (לעומת 79% ב-1965). 81% מהמסורתיים ו-81% מהל"ד. 9) ככל שפוחתת מידת הדתיות כך מעמיד עצמו התלמיד על רצף יהודי-ישראלי, קרוב יותר לקוטב הישראלי. 10) הרוב מעיד על חפיפה בין זהותם הישראלית והיהודית - 86% מהדתיים, 80% מהמסורתיים ו- 63% מהל"ד. 11) בבדיקת אוריינטציה קולקטיבית לעומת אינדיווידואלית משקפות תשובות הדתיים מכוונות קולקטיבית יותר מאשר אינדיווידואלית. קיימת עליה קלה בכיוון אצל הדתיים מאז 1965, בעוד אצל המסורתיים והל"ד ישנה ירידה קלה במכוונות הקולקטיבית-ישראלית. 12) מקרב בני עדות המזרח הוגדרו 21% כדתיים 56% כמסורתיים ו-23% כל"ד ואילו בקרב האשכנזים 28% מסורתיים ו-51% ל"ד. 13) לגבי תהליך החילון נמצא שבין האשכנזים היתה ירידה ניכרת בדתיות בדור ההורים בהשוואה לסבים, ירידה שהואטה בדור הבנים. לעומת זאת בין המזרחיים שמרו ההורים על המנהגים המסורתיים במידה רבה אך הבנים נעשו דתיים פחות ופחות. 66% מהתלמידים הדתיים רואים עצמם דתיים כהוריהם, 22% רואים עצמם כדתיים יותר מהם, ו-12% רואים עצמם פחות דתיים.

מוסד מבצע: אוניברסיטה עברית, מכון ליהדות זמננו

מילות מפתח:
זהות יהודית
מחקר השוואתי

BEST COPY AVAILABLE

יחידת מידע: 28717
מדור: חינוך
סוג פרסום: מאמר
שפה: אנגלית
תאריך: 05/92

מחבר: BURG, BLANKA
כותר: GIFTED EDUCATION IN ISRAEL.

בבליוגרפיה:
IN: ROEPER REVIEW : A JOURNAL ON GIFTED EDUCATION, 14(4), 1992, 217-221.

תקציר:

מן התוכן: סקירת החינוך למחוננים בישראל. לאחר תיאור התפתחותה של מערכת זו למן הקמת המדינה, מפרט המאמר את המסגרות החינוכיות לילד המחונן ולנוער שחר המדע, את אמצעי האיתור של ילדים אלו, את מאפייני הכיתות המיוחדות להם, את תכני הלימוד ואת מטרותיו. כמו כן, מוצגים מספר מודלים שונים לחינוך הילד המחונן, ובעיקרם ימי העשרה על חשבון שעות הלימודים הרגילות, לעומת תכניות העשרה אחר-הצהריים.

מוסד מבצע: משרד החינוך והתרבות, מחלקה לתכנון
מקום החומר: ספריית מכון טאלד.

מילות מפתח:
מחוננים — אבחון חינוכי
תכניות התערבות — מחקר היסטורי
מדיניות חינוכית

ביבליוגרפיה: 217-221. IN: ROEPER REVIEW : A JOURNAL ON GIFTED EDUCATION, 14(4),

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 14

יחידת מידע : 31954
מדור : 03 דמוגרפיה וקליטת עלייה

סוג פרסום: 03 ספר
שם המחבר : טטר, משה
כפיר, דרורה
סבר, ריטה
אדלר, חיים
רגב, חנה
מבצעים : 0120 אוניברסיטה עברית, מכון לחקר הטיפות בחינוך
מממן :
שם הפריט : חקר סוגיות נבחרות בתחום קליטת תלמידים עולים בבתי-ספר יסודיים ועל-יסודיים בישראל.

ביבליוגרפיה : ירושלים: האוניברסיטה העברית, המכון לחקר הטיפוח בחינוך, 1994. 152 ע'.

נמצא לעיון בספריית מכון סאלד.

מונחי מפתח

עולים	תלמידים
קליטת עלייה	בתי-ספר יסודיים
בתי-ספר תיכוניים	עמדות מורים
עמדות כלפי עולים	הבדלי תרבות
הסתגלות לבית-הספר	מיזוג חברתי בבית-הספר
חבר העמים <ארץ מוצא>	יחסים בין תלמידים
עמדות תלמידים	הפרעות התנהגות

תוכן המסמך

מטרה: ניתוח תהליך הקליטה של תלמידים-עולים מגל העלייה הגדול מבית-המועצות לשעבר, במערכת החינוך היסודית והעל-יסודית.// נבדקים: 610 תלמידים עולים, 1,100 תלמידים ותיקים, 90 מורים ו-56 בעלי תפקידים מרכזיים מעשרה בתי-ספר יסודיים ומעשר חטיבות עליונות.// שיטה וכלי מחקר: התלמידים והמורים מלאו שאלונים שהתייחסו לתהליך הקליטה. בעלי התפקידים (מנהלים, יועצים וכו') רואיינו ראיונות אישיים. כן נערכו תצפיות בכיתות.// מן הממצאים: שני שליש מהעולים הביעו ביטויי מצוקה שווהו כמאפייניו של הלם תרבות - געגועים, הסתגרות והעדרויות מבית-הספר. שליש מהתלמידים דיווח על מצוקה כלכלית. בבתי-הספר היסודיים יש מגע רב בין עולים לותיקים; יש חברויות, אך יש גם תופעות בעייתיות של הצקה. בחטיבה העליונה קיימת התעלמות הדדית וניתוק. הצוות החינוכי דיווח על התלהבות גדולה בתחילת גל העלייה, ועל שחיקה בהמשכה.

BEST COPY AVAILABLE

קליטת עלייה בחינוך.

DOC. NO. 15

יחידת מידע: 31321
מדור: דמוגרפיה וקליטת עלייה
סוג פרסום: דו"ח
שפה: עברית
תאריך: 02/94

מחבר: סבר, ריטה
כותר: קליטת עלייה בחינוך.

בבליוגרפיה:
ירושלים: המרכז לחקר המדיניות החברתית בישראל, 1994. 49 ע'.
[נייר עבודה ראשוני]

תקציר:

מן התוכן: מסמך הבא לבחון את הנעשה בתחום קליטת העלייה של שנות השמונים-תשעים במערכת החינוך. נעשה שימוש במודל "מרכז-מיסב-שוליים" שהוצע על-ידי אדלר וסבר ב-1993. המודל מספק מדדים למדידת השוליות החברתית של קבוצות ויחידים. המסמך בוחן את ההיקף והתחומים של השוליות של הדור הצעיר של העולים במערכות החינוך בישראל כיום, ובודק את האופן בו תורמת המערכת לצמצומה של שוליות זו, או להיפך - להעמקתה והתקבעותה. הבדיקה נערכת לגבי התלמידים, הוריהם והמורים העולים. מסקנת המחקר היא כי במערכת החינוך כיום רווח פרופיל קליטה העלול להוות חזרה על המישגים של שנות החמישים: רואים בעלייה תוספת כמותית, מצפים ממנה להיטמע כאן, משימת הקליטה תופסת מקום שולי למדי בסדרי העדיפויות של המערכת, ומנסים להתמודד עמה בדרכים שבלוניות. מובאות שורת המלצות לתיקון המצב.

מוסד מבצע: מרכז לחקר המדיניות החברתית בישראל
מקום החומר: ספריית מכון סאלד.

מילות מפתח:

קליטת עלייה	מדיניות חינוכית
עולים	הורים
מורים	תלמידים
מיזוג חברתי בבית-הספר	בתי-ספר
פנימיות	

ביבליוגרפיה :ירושלים: המרכז לחקר המדיניות החברתית בישראל, 1994. 49 ע'. [נייר עבו

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 16

USING META-ANALYSIS TO STUDY POLICY ISSUES: THE ETHNIC COM-

יחידת מידע: 18962
מדור: חינוך
סוג פרסום: מאמר
שפה: אנגלית
תאריך: 01/89

מחבר: GOLDRING, ELLEN B
ADDI, AUDREY

כותר: USING META-ANALYSIS TO STUDY POLICY ISSUES: THE ETHNIC COM-POSITION OF THE CLASSROOM AND ACHIEVEMENT IN ISRAEL.

ביבליוגרפיה:
IN: STUDIES IN EDUCATIONAL EVALUATION, 15, 1989: 231-246.

תקציר:

מן התוכן: המאמר מתאר מחקר מטה-אנליטי על אינטגרציה בבתי-ספר בישראל שבחן את ההשפעה של הרכב אתני בכיתות הרביעית והשישית. המאמר מתמקד בשאלה של מהי ההשפעה של שינוי חינוכי על ארכלוסיות תלמידים שונות. המסקנה העיקרית של המאמר היא שבכיתות אינטגרטיביות (בעלות ארכלוסייה מגוונת) יש סביבה לימודית טובה יותר לתלמידים הן ממוצא אסיה-אפריקה והן ממוצא מערבי. יתרון זה בולט בעיקר בכיתה ו'. כמו כן מוסיף המאמר הערות אחדות לגבי האינטגרציה בבתי-הספר וקבינת המדיניות החינוכית.

מוסד מבצע: אוניברסיטת תל-אביב, בי"ס לחינוך
מקום החומר: ספריית מכון סואלד.

מילות מפתח:
ניתוח-על
מדיניות חינוכית
מיזוג תלמידים בבתי-הספר
שינוי חינוכי

ביבליוגרפיה: IN: STUDIES IN EDUCATIONAL EVALUATION, 15, 1989: 231-246.

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 17

אינטגרציה חינוכית והישגים לימודיים: סיכום והערכה של המחקר

יחידת מידע: 16085
מדור: חינוך
סוג פרסום: מאמר
שפה: עברית
תאריך: 08/88

מחבר: דר, יחזקאל
רש, נורה
כותר: אינטגרציה חינוכית והישגים לימודיים: סיכום והערכה של המחקר בישראל.

בבליוגרפיה:
בתוך: מגמות, ל"א (2), 1988: 180-207.

תקציר:

מן התוכן: ניתוח של 12 מחקרים בנושא האינטגרציה בחינוך, שהתפרסמו בשנים 1971-1983. הניתוח העלה שלאינטגרציה השפעה חיובית עקבית, אם כי חלשה, על הישגי תלמידים טעוני טיפוח. הניתוח העלה הבדלים ניכרים בין המחקרים בגודל האפקט של ההרכב העדתי בהתאם להבדלים במודל הניתוח שנקטו: א. בספציפיקציה של ממדי ההשפעה הרלוונטיים (העדתי, הסוציו-אקונומי והשכלי). ב. במידת ההקבלה בפירוט ממדים אלו ברמה האישית וברמת ההרכב העדתי. הניתוח מגלה כי הערכת חסר של ההשפעה החיובית הכוללת של האינטגרציה על הישגיהם הלימודיים של החלשים יותר במפגש הממזג כרוכה מהתייחסות למשתנה המוצא העדתי בלבד, בלי קשר למשתני ההשכלה והרמה הסוציו-אקונומית כדי להעלות באופן משמעותי את הישגיהם של תלמידים חלשים, יש לבצע אינטגרציה יזומה, מתוך התייחסות מפורשת לממד השכלי של הרכבי התלמידים, ולאו דווקא לממד העדתי שלהם.

מוסד מבצע: אוניברסיטה עברית, בי"ס לחינוך
מקום החומר: ספריית מכון סאלד.

מילות מפתח:
מיזוג חברתי בבית-הספר
מחקר בחינוך
ניתוח כתונים משכי

הישגים לימודיים
טעוני-טיפוח

ביבליוגרפיה :בתוך: מגמות, ל"א (2), 1988: 180-207.

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 18

יחידת מידע : 33117
מדור : 01 חינוך

סוג פרסום: 06 דו"ח
שם המחבר : רובינשטיין, ישראלית
שילד, גילי
רוטמן, דלית
אטולין, מוטי
מבצעים : 3003 משרד החינוך והתרבות, מזכירות פדגוגית
מממן :
שם הפריט : שיטות הוראה: תמונת מצב.

ביבליוגרפיה : ירושלים: משרד החינוך, התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, המחלקה להערכה, 1994. 45 ע'.

נמצא לעיון בספריית מכון סאלד.

מונחי מפתח

סקר	בתי-ספר יסודיים
מטרות החינוך	מנהלי בתי-ספר
עמדות	מדיניות חינוכית
שיטות הוראה	ארגון בית-הספר
ארגון הלימודים	מבנה ארגוני

תוכן המסמך

מטרות: מיפוי בתי-הספר היסודיים מבחינת תפוצתן ויישומן של שיטות ההוראה החילופיות לעומת שיטות ההוראה הפרונטלית, וכן לבדוק את עמדות המנהלים כלפי שיטות אלו.// נבדקים: 918 מנהלי בתי-ספר יסודיים בישראל.// שיטה וכלי-מחקר: הנבדקים מלאו שאלון שהתייחס לפרטי רקע על בית-הספר, למדיניותו, לארגון הלומדים בו, למבנהו הארגוני, לשיטות ההוראה המשמשות אותו ולעמדות כלפיהן.// מן הממצאים: ההבדלים בגישה, ביישום או בעמדות בין בתי-ספר בעלי אפיון שונה או שיטות שונות - הם לרוב קטנים (אם כי מובהקים סטטיסטית). המערכת הטרוגנית למדי מבחינת מטרות המנהלים ותפוצת שיטות ההוראה, אך הומוגנית למדי מבחינת דרכי הפעלתן של השיטות השונות. הפער המשמעותי העיקרי הוא בין המגזר היהודי ללא-יהודי.

BEST COPY AVAILABLE

יחידת מידע: 29805
מדור: חינוך
סוג פרסום: דו"ח
שפה: עברית
תאריך: 09/93

מחבר: גזיאל, חיים
כותר: מדיניות החינוך על פרשת דרכים - בין שינוי לבין המשכיות:
החינוך בישראל בעשור האחרון.

בבליוגרפיה:
ירושלים: מכון לחקר מערכות חינוך (ג'וינט), 1993. 136 ע'.

תקציר:

מן התוכן: מסמך זה מנתח את מדיניות החינוך בישראל בעשור האחרון, כפי שהיא משתקפת בהצהרות ובפרסומים של משרד החינוך והתרבות ושל ועדת החינוך של הכנסת, מתוך כוונה לבחון הן את מגמות השינוי והן את מגמות ההמשכיות ואת השלכותיהן לעתיד. במסמך חמישה פרקים: הפרק הראשון מתמקד בבעייתיות של שינוי מדיניות חינוך בחברה דמוקרטית, ודן בדילמות העולות כאשר מעצבים מדיניות חינוך חדשה או כאשר משנים מדיניות קיימת. הפרק השני מנתח את המגמות במדיניות החינוך בישראל מראשית שנות הששים ועד סוף שנות השבעים. הפרק השלישי מנתח ומציג את מדיניות החינוך בעשור האחרון במישורים הבאים: מבנה החינוך היסודי והעל-יסודי והקשריו החברתיים והפדגוגיים, מגמות השינוי במדיניות החינוך הדתי והחינוך המקצועי ומגמות השינוי במדיניות החינוך במגזר הערבי. הפרק הרביעי מתמקד בהיבטים היישרמיים של מדיניות החינוך בעשור האחרון, כפי שהם באים לידי ביטוי בתקציב החינוך ובתכניות הלימודים. הפרק החמישי מתמקד בפרספקטיבות לעתיד תוך דיון במגמות ההווה.

מוסד מבצע: מרכז ירושלמי לענייני ציבור ומדינה
מקום החומר: ספריית מכון סאלד.

מילות מפתח:

מדיניות חינוכית	שינוי חינוכי
קביעת מדיניות	מטרות החינוך
בתי-ספר יסודיים	בתי-ספר תיכוניים
חינוך במגזר הערבי	חינוך דתי
חינוך טכנולוגי	רפורמה בחינוך
עלות החינוך	בתי-ספר ייחודיים
תכנית שנתי	תחזית

ביבליוגרפיה :ירושלים: מכון לחקר מערכות חינוך (ג'וינט), 1993. 136 ע'.

BEST COPY AVAILABLE

יחידת מידע: 29325
מדור: חינוך
סוג פרסום: דו"ח
שפה: עברית
תאריך: 07/93

מחבר: רוזביץ, שמעון
כותר: מגמות בתקציב החינוך בשנות השמונים.

בבליוגרפיה:
ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה, המכון לחקר מערכות חינוך [ISES - אייסס], 1993. 116 ע'.

תקציר:

מטרה: לחשוף את מגמות תקציבי החינוך בשנות השמונים, ולבדוק את השפעתם של שינויים פיננסיים-תקציביים, שחלו במגזרי המשק השונים, על תקציב החינוך ועל המשאבים שהוקצו לתחום זה על-ידי הממשלה ועל-ידי הרשויות המקומיות.

שיטה: נסקרו תקציבי החינוך לשנות השמונים, כפי שהם מופיעים בכתובי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בהשוואה לתקציביהם של שאר משרדי הממשלה. כן נסקרו יעדי החינוך והתפתחות המגמות לסוגיהן בזמצעות כתובים של משרד החינוך והתרבות.

מן הממצאים: אפשר להצביע על הירידה במשקלו היחסי של החינוך בתקציב המדינה מ-17.7% מן התקציב האזרחי בשנת 1979 ל-10.4% ב-1985 ול-14.5% ב-1990. הקיצוץ מצא זת ביטויו בהוצאה לנפש בחינוך, בירידה בשעות ההוראה וההעשרה ובצפיפות בכיתות, וגרם להתפתחותן של תופעות שונות, כולל החינוך הנפרד. מגזר הרשויות המקומיות הקטין אף הוא את משקלם של שירותי החינוך בכלל תקציב הרשויות. מגזר המיעוטים הולך ומדביק פערים ניכרים בהשוואה למגזר היהודי, אך עדיין נותר פער לא מבוטל בין שני המגזרים בהוצאה לנפש על חינוך.

מוסד מבצע: מרכז ירושלמי לענייני ציבור ומדינה
מקום החומר: ספריית מכון טוואלד.

מילות מפתח:
מדיניות חינוכית
~~תקציבי משאבים~~
מטרות החינוך
שלטון מקומי

תקציבים
כותבים סטטיסטיים
עלות החינוך

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 21

יחידת מידע: 28478
מדור: חינוך
סוג פרסום: מאמר
שפה: עברית
תאריך: 01/93

מחבר: זילברשטיין, משה
צבר בן-יהושע, נעמה
כותר: מבנה לימודים רב-פנים: המקרה של בתי ספר אוטונומיים בחינוך היסודי בישראל.

בבליוגרפיה:
בתוך: הלכה למעשה בתיכנון לימודים, 8, תשנ"ג, 21-54.

תקציר:

מטרה: לתאר את מבנה הלימודים בבתי-ספר יסודיים אוטונומיים בישראל.

שיטה וכלי-מחקר: המחקר בוצע כסדרה של חקרי מקרה ממוקדי נושא, שבדקו שורת היבטים בתכנון לימודים. ההיבטים שנחקרו היו: המצע החינוכי של בית הספר, מבנה הלימודים, המבנה הארגוני, האקלים החברתי, תפקידם של המנהל ושל היועץ הקוריקולרי בתכנון הלימודים והיחסים בין בית-הספר להורים ולקהילה. כלי-המחקר היו שאלונים וכלים איכותניים כמו תצפיות, ראיונות עם מורים וניתוחי מסמכים כתובים.

מן הממצאים: נמצא מאמץ כן לשלב דרמים חינוכיים מנוגדים וגישות תכנוניות שונות במבנה לימודים של בית ספר אחד. הארגיינטציה החינוכית היא אקדמאית - דיסיפלינרית. הלימוד ממודר למסגרות של תחומי הדעת. מידת העצמאות של בית-הספר נמוכה בכל הקשור ללימוד מיומנויות יסוד וגבוהה יותר בנושאים האינטגרטיביים ובתכניות הנוספות. קבלת ההכרעות הקוריקולריות נעשית באופן מירכוזי. בדיקת תפקידי המורה מעלה, כי במיומנויות היסוד המורה הוא "צרכן נבון" של תכניות לימודים וחומרי למידה מוכנים ובנושאים האינטגרטיביים ובתכניות הנוספות ממלאים המורים תפקיד של "מורה מפתח תכנית לימודים וחומרי למידה".

מוסד מבצע: אוניברסיטת תל-אביב, בי"ס לחינוך
מקום החומר: ספריית מכון סאלד.

מילות מפתח:

בתי-ספר יסודיים	אוטונומיה בחינוך
תכנון לימודים בית-ספרי	חקר מקרה
מבנה ארגוני	מטרות החינוך
אקלים בית-הספר	תכניות לימודים
פיתוח תכניות לימודים	מורים

ביבליוגרפיה :בתוך: הלכה למעשה בתיכנון לימודים, 8, תשנ"ג, 21-54.

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 22

יחידת מידע : 32503
מדור : 01 חינוך

סוג פרסום: 01 מאמר
שם המחבר : נבו, דוד
מבצעים : 0660 אוניברסיטת תל-אביב, בי"ס לחינוך
מממן :
שם הפריט : הערכה בבית הספר האוטונומי.

ביבליוגרפיה : בתוך: שפירא, ר.; גרין, ר.; דנילוב, י. «עורכות»: אוטונומיה בית ספרית: היישום ולקחו. ירושלים: משרד החינוך, התרבות והספורט, המזכירות הפדגוגית, 1994, 114-130. «בפריט 32577» נמצא לעיון בספריית מכון סאלד.

מונחי מפתח

אוטונומיה בחינוך
הערכה מסכמת
בתי-ספר
הערכת תכניות לימודים
הערכה מעצבת
פיתוח צוות

תוכן המסמך

מן התוכן: הצגת עקרונות להערכה במסגרת בית-הספר האוטונומי. יעדי ההערכה הם תכניות הלימודים, תחומי הוראה וחינוך, פרויקטים בית-ספריים ובית-הספר כולו כמוסד חינוכי. בהערכת היבט בית-ספרי כלשהו אין להצטמצם רק בבדיקת התוצאות (כגון: הישגי התלמידים) אלא יש לבדוק את המימדים השונים של יעד ההערכה (כגון: מטרותיו, שיטות הפעולה שלו ותהליכי הביצוע שלו). רצוי שההערכה בבית-הספר האוטונומי תתמקד באופן מתמשך בהערכה מעצבת שנועדה לשרת מטרות של תכנון ושיפור, אך גם תעסוק באופן שיטתי בהערכה מסכמת, המכוונת להוכחת אחריותו הפדגוגית והציבורית של בית-הספר. בכל פעולת הערכה בבית-הספר האוטונומי צריכים להיכלל שלושה שלבים מרכזיים: בירור בעיית ההערכה, איסוף הנתונים והפקת לקחים מהמידע שנאסף. את ההערכה בבית-הספר האוטונומי צריך לבצע צוות הערכה פנימי בראשות מרכז הערכה בית-ספרי. המאמר מציג שלבים בפיתוח צוותי הערכה בית-ספריים ובהפעלתם.

BEST COPY AVAILABLE

יחידת מידע: 16221
מדור: חינוך
סוג פרסום: דו"ח
שפה: עברית
תאריך: 08/88

מחבר: שפירא, רנה
כותר: ייחודיות חינוכית-חברתית [בתי-ספר ייחודיים - רקע, התפתחות ובעיות].

בבליוגרפיה:
1) תל-אביב, אוניברסיטת תל-אביב, בית-ספר לחינוך, 1988. 99 ע'.
(כייר עמדה מס' 4.88) 2) בתוך: פור, ד. (יו"ר): תכנון מדיניות החינוך... ירושלים, 1989: 135-174. (בפריט - 17679)

תקציר:

מטרת המחקר: להציג תמונת מצב של בתי הספר הייחודיים הקיימים בארץ, לבדוק את הסוגיות החברתיות והחינוכיות שמתעוררות עם הופעתם של בתי ספר אלו, ולנסות לסייע למשרד החינוך בגיבוש קווים מנחים שיהיו בסיס לקביעת מדיניות חינוכית. בתי הספר בהם התמקד המחקר: בתי ספר למגמות מיוחדות (לאומניות, לטבע), בתי ספר אידיאולוגים ברוח ערכי תנועת העבודה, בתי ספר אידיאולוגים לתגבור לימודי יהדות, בתי ספר בעלי תפישה חינוכית-ייחודית (ניסויי).

שיטה: ראיון מפתח במשרד החינוך ושאלון ותצפיות.

מן הממצאים: הקמתם של בתי ספר ייחודיים היתה תוצאה של יוזמות שהתגלו בשטח ושקיבלו עידוד ממשרד החינוך. הקמתם גרמה לדעזות חיובי במערכת החינוך שפעלה במשך שנים כמערכת ריכוזית אחדותית. המאפיין העיקרי של בתי ספר אלו היכן קיומו של "אקלים חברתי-חינוכי חיובי" בית הספר תופס את עצמו בקהילות שרתפים של מוריים ותלמידים והוריים שמערכת היחסים ביניהם מבוססת על שותפות, הדדיות ופתיחות. בתי ספר אלו מהווים מקור להתחדשות חינוכית ומודל לחיקוי חיובי.

מוסד מבצע: אוניברסיטת תל-אביב, בי"ס לחינוך
מקום החומר: ספריית מכון סואלד.

מילות מפתח:
חידושים בחינוך
חינוך לערכים
בתי-ספר ייחודיים

ביבליוגרפיה :1) תל-אביב, אוניברסיטת תל-אביב, בית-ספר לחינוך, 1988. 99 ע'. (כייר

BEST COPY AVAILABLE

DOC. NO. 24 PLANNING FOR CHOICE: THE EDUCATIONAL SOCIOTECHNOLOGICAL

יחידת מידע: 25497
מדור: חינוך
סוג פרסום: מאמר
שפה: אנגלית
תאריך: 01/92

מחבר: INBAR, DAN E
כותר: PLANNING FOR CHOICE: THE EDUCATIONAL SOCIOTECHNOLOGICAL CHALLENGE OF THE FUTURE.

בבליוגרפיה:
IN: EDUCATIONAL POLICY, 6[1], 1992, 3-18.

תקציר:

מן התוכן: הצגת מסגרת מושגית לניתוח ולבדיקה של יצירת מדיניות חינוכית ואסטרטגיות תכנון שיענו על מגמת התפתחויות ועל דרישות החינוך בעתיד. ההנחה היא כי מדיניות ותכנון החינוך בעתיד חייבים לענות על חמש נטיות עיקריות: דרישות סוציוחינוכיות חדשות, חדירת רעיונות פוליטיים למעשה החינוכי, והפוצה של חידושים טכנולוגיים, שינויים בחלוקה של משאבי החינוך ובראייה חדשה של חוסר הסדר של תהליכים. תוצאה בעלת משמעות ניכרת של נטיות אלו היא החלשת הלגיטימיות של החינוך האוטוריטתיבי והתגברות הדרישה ליתר בחירה בחינוך. תכנון לבחירה הופך להיות חלק הכרחי ממדיניות החינוך בעתיד, והוא מציב אתגר מורכב למתכננים. במאמר ניתוח הנטיות המזכרות, דיון בקושי הפנימי הטמון בתכנון לבחירה והצעה למסגרת מושגית שתסייע בתכנון הנחוץ. לבחירה והצעה למסגרת מושגית שתסייע בתכנון הנחוץ.

מוסד מבצע: אוניברסיטה עברית, בי"ס לחינוך
מקום החומר: ספריית מכון סאלד.

מילות מפתח:
מדיניות חינוכית
תכנון חינוכי
שינוי חינוכי
אוטונומיה בחינוך
מגמה 21
חידושים בחינוך
שינויים טכנולוגיים

ביבליוגרפיה :IN: EDUCATIONAL POLICY, 6[1], 1992, 3-18.

BEST COPY AVAILABLE